

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 150 Ft

XV. évfolyam 10. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2008. október

A tartalomból:

KÖSZÖNTŐ AZ IDŐSEK VILÁGNAPJÁN

Az Idősek Világnapján azokat köszöntjük, akik hosszú élet munkáját és rengeteg tapasztalatát tudhatják maguk mögött. Élettel teli bölcsességüket, szeretetüket, gondoskodásukat mindannyian érezzük, hiszen ők neveltek és tanítottak minket, fiatalokat.

Sütő Andrástól származik a következő gondolat: „Önmagát becsüli meg minden nemzedék azért, hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött...” A mi világunk Önökkel, szüleink, nagyszüleink életével kezdődött. Az Önök munkájának eredménye a jelen, amelyben a mi generációnk él és azt adjuk tovább, amire Önök tanítottak. A jövő nemzedéke is tanul ebből, hiszen az új generációk gondolkodásába beépülnek az előzőektől átvett minták, tapasztalatok, így a nemzet szellemi megmaradásának egyik fontos része az általuk létrehozott érték és annak továbbörökítése.

Meg kell őriznünk hagyományainkat és meg kell becsülni az idősek által képviselt erkölcsöket, a józan eszt, a tiszta szellemet, a tenni akarást és a kitartás fontosságát, melyek példamutatóak lehetnek számunkra. Az unokák, dédunokák továbbvihetik mindazt, ami szép, ami igazán értékes. Egy örömmel és küzdelmekkel teli élet után ők már tudják mi a jó, mit kell tovább adni és mi a rossz, amit el kell kerülni az utánuk jövő generációknak.

Szőnyi István: Öreg házaspár (1922)

A mi feladatunk, hogy idős embertársaink számára olyan életkörülményeket biztosítsunk, mely lehetővé teszi számukra az öregkorhoz méltó derűs életet. Ez a világnap akkor lehet igazi tisztelgés, ha azok, akiket ünneplünk mindig érzik a támaszt, a segítséget, a törődést. Azt, hogy mindig mellettük vagyunk, nem hagyjuk őket magukra, számíthatnak ránk életük legnehezebb időszakában is. Köszönettel tartozunk a hosszú évek alatt végzett becsületes munkáért és jó egészséget, tartalmas, boldog életet kívánunk minden idős embertársunknak!

Domokos László
országgyűlési képviselő

Parasztlakodalom a Tájházban - 10. és 20. oldal

Októberi forradalmunk hősei - 4. oldal

Az aradi vértanúkra emlékezünk - 13. oldal

Kerti parti Hunyán - 16. oldal

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Köszönet az 1 %-ért

A HALLHATÓ HANG ALAPÍTVÁNY az 1996. évi CXXVI. törvény 6. § (3) bekezdés rendelkezésének megfelelően, ezúton tájékoztatja a nyilvánosságot és értesíti Támogatóit, hogy a 2007. évi felajánlott SZJA 1 %-aiból az adóhatóság 86.169,- Ft összeget utalt át számlánkra. Ezt a összeget az alapítvány eszközállomány vásárlására és a gyermekek támogatására használta fel.

Az SZJA 1 %-ból eredő támogatásból tartalékot nem képeztünk. Köszönjük a támogatást és kérjük, hogy a jövőben is támogassák alapítványunkat adójuk 1 %-ával!

Gyomaendrőd, 2008. szeptember 17.

Imre Mária
a kuratórium elnöke

Nemzeti ünnepünk (október 23.) programja

9 órakor ünnepi mise az endrődi templomban

9.45: Megemlékezés az endrődi kopjafánál és koszorúzás.

Ünnepi szónok: Dr. Erdész Ádám

11: Ünnepi képviselő-testületi ülés az endrődi közösségi házban, kitüntetések átadása

Felhívás!

Tisztelt Városlakók! A Gyomai Tájház közösségi színtérrel válásához szükséges, hogy a lakosság magáénak érezze a múzeum ügyét. Korábban ezek a közösségi színterek (iskolák, ipar-testületi házak, szociális házak, stb.) a lakosság hozzájárulásával, ezáltal felelősségvállalásával létesültek. Ezért a tájház tetőszerkezetének felújításához kérem szíves hozzájárulásukat. Egy gerenda képletos megvásárlásával - mely 5000 Ft-os befizetést jelent - felkerül a támogató neve az általa megvásárolt gerendába, így hirdetve az adakozót az utókornak, valamint a tájház falára kerülő táblára is.

Felajánlásokkal kapcsolatban információ kérhető:

Szonda István

Tel: 06/70/6353345 vagy e-mail: tajhaz@gyomaendrod.hu

Új tábla a Szent Gellért Iskola előtt

2008. szeptember 26-án egy szép új táblát kapott a Szent Gellért Iskola, a Hunyai Önkormányzat ajándéka. Köszönjük!

A Színfolt Mazsorett Csoport augusztus 14-17 között Franciaországban, Montrejeauban vendégszerepelt egy táncfesztiválon. Az együttest elkísérte a mezőtúri fúvószenekar.

Szeptemberben Nagyenyeden, a testvérvárosban jártak a mazsorettesek a Borfesztiválon. Nagyon jól érezték magukat a lányok, hatalmas sikerük volt, olyannyira, hogy februárban meghívták őket a Máltai Szeretetszolgálat által megrendezésre kerülő farsangi bábra!

Gergely Ágnes köszöntése

Szerkesztőségünk köszönti az endrődi születésű, Kossuth-díjas Gergely Ágnest, aki október 5-én lesz 75 éves. Kívánunk jó egészséget, boldog alkotó éveket a költőnek!

2008. október 18-án 10 órától 15,00 óráig az Endrődi Községi Házban Kor-kontroll nap lesz. Résztvevők: B. Király Györgyi a Kor Kontroll Társaság elnöke, Dr. Kopper László egyetemi tanár. Dr. Nagy Zsuzsanna onkológus főorvos, Dr. Ottó Szabolcs, az országos Onkológiai Intézet főigazgató helyettese, Dr. Kiss Róbert a Magyar Kardiológus Társaság főtáborára, Dr. Mucsi Gyula, regionális tisztii főorvos, Dr. Tóth János diabetológus. A rendezvény háziasszonya: Bulla Bianka és Molnár Marianna.

12. 00-13. 00 Élvezd a zenét. Fellépő: Karda Bea. 14. 00-14. 10 Jótékonyági árverés, 14. 10-14. 35 Gyomaendrődi Színfolt Mazsorett fellépése. 14. 35-15. 00 Tombolasorsolás. A bevételből a Községi Ház pingpongszalt vásárol a fiatalok részére. Az előtérben szűrővizsgálatok. A belépés ingyenes.

2008. november 8-án 20 órától Operett előadás az emeleti teremben. Kálmán Imre az Operett király címmel. Főszereplő: Pitti Katalin, FELLÉPŐK: Kiszely Zoltán, Merényi Nikoletta és mások. Rendező: Hídvégi Miklós. Az előadásra jegyek 2. 000.- Ft-ért a Községi Házban vásárolhatók az előadás előtti napokban. Az előadás napján 2. 200.- Ft-ért a helyszínen.

SACRAMENTUM Temetkezés

Gyomaendrőd (Gyoma), Bajcsy-Zs. u. 117.

Fiókiroda: Endrőd, Endrődi u. 9.

Állandó ügyelet: 06-30/696-71-17

Önnel joga van tudni...

miről döntött a Képviselő-testület szeptember hónapban

Szeptemberben két helyszínen ülésezett a Képviselő-testület, mivel a társulás kihelyezett ülésére Hunya Községháza Tanácsstermet jelölték ki. Nyolc napirendi pontban is egyeztetettek.

Elfogadták a Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola, a Térségi Szociális Gondozási Központ valamint a Térségi Humánsegítő Szolgálat 2008. évi I. félévi költségvetési beszámolóját, megvitatták a Térségi Gondozási Központ kérelmét, s engedélyezték a kétágyas lakrészek egyágyasként való értékesítését, mivel igény inkább erre lenne a településen.

Nem támogatta viszont a 2. számú Idősek Klubjával kapcsolatos vásárlási kérelmet, mivel a Madizol épületét nem tartja arra alkalmasnak.

Hosszasan véleményezte a Köznevelési Esélyegyenlőségi Program intézkedési tervét, végül arra a megállapodásra jutottak, hogy egy szakértőkből álló bizottságot hoznak létre, akik tovább gondolják a törvényesség betartásával a város lehetőségeit.

2008. szeptember 25-i testületi ülés anyagából

A köznevelési intézményekben a 2008/2009-es tanévben indítandó tanulócsoporthoz és létszámok jóváhagyása

A Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda intézményvezetője kérelemmel fordult a Képviselő-testülethez, hogy engedélyezze a 10 napközis csoport 11-re növelését, mivel a tényleges napközis létszám ezt teszi szükségessé.

A Kner Imre Gimnázium és Szakközépiskola igazgatója megküldte a szeptemberi létszámadatot, amely a júniuséhoz képest 13 fővel csökkent. Ez azonban az osztályok alakulásánál nem okozott problémát. A 9/A és a 10/B osztályok létszáma viszont meghaladja a 1-1 fővel az oktatási törvényben elvártakat, így engedélyeztetni kellett az Oktatási Hivatallal, valamint a fenntartóval a maximális csoportlétszám túllépését.

Mindkét intézmény esetében jóváhagyta a Képviselő-testület a bizottság határozati javaslatát, és a benyújtott kérelmeknek megfelelően engedélyezte azt.

Kner Imre Gimnázium és Szakközépiskola pedagógiai programjának kiegészítése

A 2009/2010-es tanévtől az intézmény szeretné beindítani az „Utazás és Turizmus” címmel fakultációs tantárgy képzését, s ennek megfelelően a pedagógiai programjába beilleszteni azt.

A Képviselő-testület a Ktv.-nek megfelelően egy külső szakértőt kér fel a Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium pe-

dagógiai programja kiegészítésének véleményezésére.

Az oktatási intézmények úszásoktatásának támogatása

Évek óta hagyomány, hogy a város köznevelési intézményei anyagi segítséget kapnak az úszás oktatására, míg a Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium, valamint a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda tanulói nem részesültek ilyen lehetőségben. A Képviselő-testület határozata alapján a 2008/2009. nevelési évtől megteríti a város minden iskolájának az úszásoktatással kapcsolatos fürdőhasználati költségeket, amennyiben az intézmények vállalják az úszásoktatás megszervezését. Az elszámolás alapja a tényleges igénybevétel, melyet a számla mellékleteként havonkénti kimutatással kell alátámasztani.

Holtágak rehabilitációja-Belvíz VI. ütem

Gyomaendrőd város a külterületi holtágak vízminőségének javítása, a jó állapot elérése érdekében a holtágak kotrását, iszapkitermelését és iszap ideiglenes elhelyezését kívánja megvalósítani. Ezért pályázatot nyújtott be a: Kucsegés-zugi, Templom-zugi, Sóczó-zugi, Bónom-zugi és a Pap-zugi holtág rekonstrukciójára. A beruházás részét képezi még az összekötő csatorna kotrása, a mederfenék és részű megfelelő kialakítása, valamint a holtágakhoz tartozó csatornák vízkormányzó műveinek felújítása. A holtágakat összekötő csatornák nem kizárólag az önkormányzat tulajdonát képezik, ezért célszerű lenne ezt a jogot megszerezni.

A Képviselő-testület felhatalmazta a Polgármestert, hogy kezdeményezze a tárgyalások megkezdését.

Tájékoztató a Liget Fürdőben végrehajtott gyógymedence felújításáról

A Liget Fürdő Kft. Ügyvezető igazgatója elkészítette beszámolóját a gyógymedence felújításáról. A burkolat rekonstrukciója 5.234 E Ft-ba került. A képviselők kifogásolták az elvégzett munka minőségét, de igen magasnak találták a négyzetméterre eső bekerülési költséget is, ezért módosították a határozati javaslatot, s felülvizsgálatot kezdeményeztek a felújítással kapcsolatban.

Településfejlesztési koncepció véleményezése

Az előzetesen CD lemezen megtekintett településfejlesztési koncepciót is megvitatta a Képviselő-testület. Kiemelte annak előnyeit, de nem hunyt szemet a tartalmi tévedések felett sem. Végül úgy határozott, hogy a javított változatot a város honlapja segítségével megismerteti a lakossággal is, majd egy fórum keretében megvitatta azt.

Lehóczkiné Timár Irén
képvisező

MEGHÍVÓ

Az Öregszülő és környéki iskolák (Décspáskumi, Polyákhalmi, Ugari, Timár-Brichse, Csáki, Kápolnás, Szent Imre) egykori tanítói-, tanárai-, diákjai-hozzátartozóiért

EMLÉKMISE

lesz az

Endrődi Szent Imre Római Katolikus Templomban
2008. október 25-én, szombaton 10 órakor.

Mise után az Ugari Iskola emlékoszlopának avatása,
Kápolnás Iskola kereszt szentelése.

Mindenkit hazavárunk!

Köszönet az 1 %-ért

A KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY az 1996. évi CXXVI. Törvény 6.§ (3) bekezdésének megfelelően az úton tájékoztatja a nyilvánosságot és értesíti Támogatóit, hogy a 2007. évi személyi jövedelemadó civil szervezeteknek felajánlott 1 %-ából az adóhatóság 79.313.-FT összeget utalt át. Ezt a bevételt az alapító okiratunknak megfelelő a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítésére, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének, felszereléseinek bővítésére, illetve a napi foglalkozáshoz szükséges kreatív anyagok beszerzésére és rendezvények támogatására fordítottuk.

Az SZJA 1 %-ból eredő támogatásból tartalékot nem képeztünk. Köszönjük a támogatást a fogyatékkal élő emberek nevében, és kérjük, hogy a jövőben is támogassák alapítványunkat adójuk 1 %-ával. Adószámunk: **18386932-1-04**

Gyomaendrőd, 2008. szeptember 23.

Lehóczkiné Timár Irén
kuratórium elnöke

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Októberi forradalmunk hősei emlékezés '56-ra

A dicső forradalom kiszabadította börtönéből Mindszenty bíborost. Az ő rádiószózatából emelnék ki egy részt.

„...azegészkulturvilág, a külföld, úgyszólván osztatlanul mellénk áll és segít. Számunkra ez ugyanis sokkal nagyobb erő, mint amennyi magunknak van: mi kis nemzet vagyunk. Kis ország a földgömbön. Ám valamiben mégis elsők vagyunk: egy nemzet sincs, amely ezeréves történelme során nálunk többet szenvedett volna. Első királyunk, Szent István uralkodása után nagy nemzetét fejlődöttünk. A nándorfehérvári győzelem után, amelynek 500-ik év-

fordulóját üljük, nemzeti létszámunk egyezett az akkori Angliáéval. Ám folyton szabadságharcokat kellett vívni. Legtöbbször a nyugati országok védelmében. Ez megakasztotta a nemzetet, s mindig újra saját erőnkől kellett felemelkedést keresniük.

Most van az első eset a történelem folyamán, hogy Magyarország a többi kultúrnép valóban hathatós rokonszenvét érdemli. Mi meg vagyunk illetődve, egy kis nemzet minden tagja szívből örül, hogy szabadságszeretetéért a többi nép felkarolja ügyét. A gondviselést látjuk benne, amely a külföld szolidaritása által valósul meg, úgy ahogy himnuszunk zengi: »Isten, áldd meg a magyart, . . . Nyújts feléje védő kart».

XII. Pius pápa 1956. október 28-án írt apostoli leveléből:

„...könyörögjétek Istenhez; esdjük ki Tőle – aki kezében tartja a népek sorsát s vezetőinek nemcsak hatalmát, hanem életét is, hogy véget érjen a vérontás, s végre fölragyogjon az az igazi béke, amely igazságosságon, szereteten és jogos szabadságon alapul.

Értse meg mindenki, hogy a népek életének megzavart rendjét nem lehet helyreállítani sem a fegyverek halált szövő erejével, sem a polgári lakosság erőszakos elnyomásával, amely belső érzéseiket elfojtani nem tudja, sem megtévesztő tanokkal, amelyek megrontják a lelkeket, sértik a polgári és keresztény lelkiismeretet, továbbá az Egyház jogait. A jogos szabadság után való vágyat külső erőszakkal nem lehet elfojtani soha.»

1956. november 5-én, a kegyetlen szovjet támadás után másodszor is küldött apostoli levelet XII. Pius pápa:

„Nemrégben a világegyház püspökeihez írt apostoli levelünkben kifejeztük azon reményünket, hogy végre Magyarország nemes népére is felvirrad az igazságosságon és szabadságon alapuló béke új hajnala. Hiszen úgy látszott, hogy Magyarországon a dolgok kedvező kibontakozásra jutnak. De a hamarosan érkező újabb hírek lelkünket fájdalmas keserűséggel töltötték el. Arról értesültünk ugyanis, hogy Magyarország városaiban és falvaiban újra folyik a lelkük legmélyéből szabadságra törekvő hazafiak nemes vére. A nemzeti élet minap felállított intézményeit alapjukban megrendítették és összerombolták, az emberi jogokat megsértették, a sebeitől vérző népet pedig idegen fegyverek erejével újabb szabadságba döntötték.

Tehát kötelességünk tudatának parancsát követve, lehetetlen, hogy ne tiltakozzunk, s el ne ítéljük azokat a gyászos eseményeket, amelyek nemcsak a katolikus világnak, hanem minden szabad népnek lelkében is mélységes szomorúságot és méltatlankodást keltenek. Azoknak, akikre e nyomorúságos gaztettek felelőssége hárul, meg kell végre fontolnunk, hogy a népek jogos szabadságát vérbe fojtani nem lehet.” ...

„Testvérednek vére hozzám kiált a földről” (Ter 4,1) – mondotta az Úristen Káinnak, s ezek a szavak ma sem veszítették érvényüket. Tehát a magyar nép vére is az Istenhez kiált, ahhoz az Istenhez, aki mint igazságos bírő, bár az egyéni bűnöket gyakran csak a halál után bünteti, a népek vezetőit és magukat a nemzeteket az általuk elkövetett igazságtalanságok miatt, a történelem bizonyossága szerint, nemegyszer már ebben az életben sújtja.”

1956. november 10-én az emberiséghez intézett rádiószózatában Pius pápa az alábbiakat mondta:

„Minden más nyomasztó gond mellett elsősorban a gyászos magyar események tartják aggodalomban a lelkeket. Bár a többi súlyos fejleményről sem terelődött el a figyelem, a világszerte megnyilvánuló önkéntes együttérzés bizonyítja, milyen sürgősen vissza kell adni a szabadságuktól megfosztott népeknek szabadságukat. Vajon tekinthet-e a világ érdekeltelenül ezen testvérei felé? Meghagyhatja-e őket megalázó rabszolgaságukban? A keresztény lelkiismeret nem háríthatja el magát az erkölcsi kötelességet, miszerint minden megengedett eszközt elő kell vennie, hogy az elnyomott népek visszanyerjék méltóságukat és szabadságukat.”

Ezt az üzenetet küldi Sodano bíboroson keresztül XVI. Benedek pápa is: használjátok jól a megszerzett szabadságot, képességeiteket a nemzet és az egész nemzetközi közösség szolgálatába állítva!

Iványi László

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

NYÁRI ÉLMÉNYEK

Az idei nyáron, új helyszínen szervezte meg a Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda Gyermekekért Alapítványa az iskolai nyári tábor: 2008. július 21-27-ig a Nógrádszakál melletti Ráróspusztán.

A tábor helyszíne a szlovák határhoz közel, az Ipoly folyó mellett helyezkedett el.

29 tanuló és 5 pedagógus várta izgatottan vajon milyen lesz a környezet, milyen programok várnak a csapatokra?

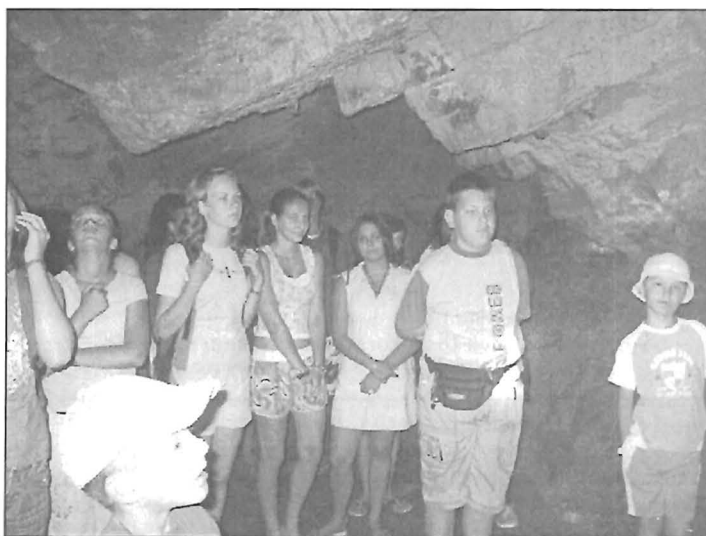
Az egy hét alatt bőven jutott idő feltérképezni a helyi nevezetességeket, bejárni a környéket, pihenni és önfelédten együtt lenni.

A Páris – patak völgyében gyönyörű látvány fogadja az oda látogató turistákat. A mi lélegzetünk is elállt a természet látványától. Salgótarjánban a föld alatti bányamúzeum bejárása érdekes és izgalmas feladat volt. Salgó és Somoskő várát is megtekintettük, az utóbbi már Szlovákiában található. Hollókőn megcsodáltuk a palóc építészeti hagyományokat, a Babamúzeumban pedig a palóc népművészetbe öltöztetett babákat.

Leglátványosabb pillanatok az ipolytarnóci ősmaradványok nyújtottak. Visszacöppentünk az őslények világába. Háromdimenziós mozi is láttunk, szinte félelmetes volt!

A ráróspusztai tábor utolsó este táborúzzal búcsúztattuk. Felejthetetlen hetet töltöttünk el! Köszönjük az alapítványnak a lehetőséget, nevelőinknek a gondoskodást!

vár, a Balaton és a tábor. Többször is fürödtünk és hajókáztunk. A Tavas-barlang is fantasztikus volt. Örülök, hogy itt lehettem.”

K. D. 7. osztályos tanuló

„Nagyon jól éreztem magam a kilenc nap során. Sokat játszottunk, túráztunk. A csodálatos balatoni táj megérintett. Bejártuk a Balaton északi partját, voltunk Tihanyban, Keszthelyen. Sokat voltunk a strandon és ott mindig jól mulattunk. Több alkalommal is sétahajóztunk, miközben jókat beszélgettünk. Sokat nevtünk és remélem még lesz alkalom viszontlátni a Balatont. Köszönöm, hogy itt lehettem.”

Sz. Á. 8. osztályos tanuló

A Barátság Hete alkalmából iskolánk diákjai már ötödízben vettek részt a nagyenyedi cseretáborozáson június 23-28-ig. Az üdülést intézményünk és az önkormányzat támogatta.

Gyönyörű környezetben, vidáman teltek az erdélyi kirándulás napjai.

A kisdíkok gyulafehérvári, marosvásárhelyi nevezetességekkel ismerkedhettek meg. Ezen kívül a román hagyományokba is betekintést nyerhettek. Például a szentkirályi káposztás lángost mindenki maga készítette el, majd kisütötték a kemencében.

...sej, haj, de jó! - énekelték a Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda diákjai, akik 2008. augusztus 3. és 11. között a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban nyaralhattak. Az 50 gyermek az OKM által kiírt HEFOP-2.1.9/08/01-2008-06-00 25/1.0 nyertes pályázata alapján jutott el a balatoni táborba. A gyerekek a 9 nap alatt változatos szabadidős programokon vehettek részt: sétahajózás, vízi aerobik, kézműves foglalkozás, számítógépes foglalkozás, mozi, rockkoncert.

A kísérő pedagógusok pedig, személyiség- és közösségfejlesztő játékokkal színesítették a nyaraló diákok életét.

Ezeket túl a táborozók megismerhették a Balaton-felvidék nevezetességeit. Jártak: Tihanyban, Sümegen, Tapolcán, Balatonfüreden, Keszthelyen, Nagyvázsonyban.

A nyári táborozás a Herendi Porcelánművészeti Múzeum és a Veszprémi Állatkert megtekintésével zárult.

Gyerekek mondták a nyaralásról:

„Nagyon jó volt a táborban, mert sok csodálatos helyre elmentünk. Hihetetlen, hogy eljutottam ide a Balatonra, a zánkai táborba. Sok barátom volt a táborban és a két testvérem is itt volt.”

S. K. 1. osztályos tanuló

„Szerintem nagyon jó volt ez a tábor, mert én még sosem voltam a Dunántúlon. Sok minden tetszett, pl. a sümegi és a nagyvázsonyi

A helyi kultúra és szokások megismerésével mélyebb barátságok is szövődtek a gyerekek között.

(folytatás a 13. oldalon)

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Hétköznap esténként 5-kor, vasárnap fél 5-kor októberi rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Október 12-én és 26-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Hétköznap esténként fél 5-kor, vasárnap fél 10-kor októberi rózsafüzér.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órakor.

Szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

Hétköznap esténként fél 6-kor októberi rózsafüzér.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Tudomány és az élő hit forrása – bibliakutatók a Bibliáról

A Biblia évében a Könyvek Könyvéről hazai és külföldi bibliatudósok részvételével számos tudományos konferenciát rendeztek. Ezek egyikén, Szegeden beszélgettünk bibliatudósokkal arról, hogy egy kutató számára mit jelent a Szentírás, amely hitének forrása, de egyben kutatásának tárgya is. A kutatómunka, a részletek elemzése során nem veszíti-e szem elől a lényegét, a Szentírás üzenetét?

Jakubinyi György gyulafehérvári érsek

Minden vallásnak van szent könyve. A vallástörténelem a vallásokkal és a vallások szent könyveivel foglalkozik. Éppen ezért a Bibliát is tanulmányozhatja akárki, hívő és hitetlen, vagy bármilyen valláshoz tartozó ember, de katolikus szentírásstudósnak csak a hívő embert tekintjük, mert éppen az a különbség a vallástörténész és a hittudós között, hogy a hittudós a hit alapján áll, Isten szavát tanulmányozza, és azt közvetítő embertársai felé, míg a vallástörténész egyszerűen tudományos szempontból vizsgálja ugyanazt. A hittudós ugyan vallástörténész is, mert szükségünk van a tudományra, de itt nem állunk meg, hanem ezt a tudományt a hitünk alapján minden kor nyelvére lefordítjuk, minden kornak a kultúrájához alkalmazzuk. Ahogyan a II. Vatikáni Zsinat olyan szépen kifejtette: az evangélium, az örömhír örök, de azt minden korban be kell ágyazni az adott kor kultúrájába – ez az inkulturáció.

A II. Vatikáni Zsinat a megtestesüléshez hasonlítja a Szentírást a Dei verbum kezdetű, az isteni kinyilatkoztatásról szóló zsinati konstitúcióban. A második isteni személy értünk emberré lett, igaz Isten és igaz Ember. Ez azt jelenti, hogy Jézusnak volt anyanyelve, hazája, édesanyja, házasszeretete, és megfelelő idő- és tér-koordinátákban született bele ebbe a világba a Szentlélek erejétől, a boldogságos Szűzanyától. Isten, de ember is. Jogunk van tudományos vitákat folytatni arról, hogy milyen nyelvjárásban beszélte az arám nyelvet, milyen volt a szeme színe, milyen stílusa volt, és emberségében hogyan nyilvánított meg.

Ugyanez áll – mondja a zsinat – a Szentírásra is. A Szentírás egyszerre Isten szava és ember szava is. Az emberi szóban testesül meg az isteni szó. Amikor a próféták, a szent írók

megkapják az isteni kinyilatkoztatást, akkor azt átszűrjük saját anyanyelvükön, kultúrájukon, de az isteni megvilágosítás – és ezt nevezzük inspirációnak, a Szentlélek sugallatának – biztosítja azt, hogy hit és erkölcs terén tévedéstől mentesen mondják el emberileg, mondják ki a kimondhatatlan isteni szót. Éppen ezért jogos a vallástörténészeknek és a hívő hittudósoknak a tudományos munkája, ezért lehet vitatkozni arról, hogy Lukács evangélistának a stílusa más, mint Jánosé, vagy hogy Szofóniás próféta és Izaiás próféta nem azonos módon beszél az őszövetéségi héber nyelvet, lehet vitatkozni a korabeli beágyazódásról, lehet vitatkozni azon, hogy a szentföldi, az egyiptomi vagy az asszír-babilóniai kultúra hogyan hat a zsidóságra, s lehet vitatkozni a kifejezésekről, de eddig tart a Biblia emberi része, eddig beszélhetünk az emberi szóról – ezzel foglalkozik a vallástörténész. Mivel azonban a Szentírás nemcsak emberi szó, hanem isteni szó is, az isteni szó megtestesülése – a hittudós a hite alapján elemzi és tanítja, hogy az emberi szó mögött milyen természetfölötti, isteni üzenet áll, és azt hogyan éljük meg korunkban, hétköznapjainkban.

Jutta Hausmann evangélikus teológus, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora

Fiatalként átéltem egyfajta válságot, éppen azért, mert olyan környezetben nőtem fel, ahol nagy hangsúlyt kapott, hogy a Biblia Isten szava, és azt úgy kell olvasni, ahogyan meg van írva. Amikor azután tanulmányaim során szembe kerültem azzal, hogy más olvasat, illetve elemzés is lehetséges, egyfajta krízist éltem át, de ebből ki tudtam lépni. Hálás vagyok, mert most segíteni tudok hallgatóimnak, akik hasonló helyzetben hozzám fordulnak. Saját tapasztalatomból mondhatom, hogy az ó- és újszövetségi szövegek tudományos szempontú elemzése inkább segít, nem pedig akadályoz a hitben való elmélyedésben. Ha komolyan veszem azt, hogy vallási forrásokról van szó, olyan szövegekről, amelyek arról akartak közölni valamit, hogy milyen a kapcsolatunk az élő Istenel, és mennyire sokrétű ez a kapcsolat, akkor a történeti, tudományos módszerrel való vizsgálódás során is az kerül az előtérbe, hogy mi annak a szövegnek a szándéka, mit is akart velünk közölni az írója.

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. szerda:	Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. csütörtök:	Szent Örzöngyalok
4. szombat:	Assisi Szent Ferenc
5. vasárnap:	Évközi 27. vasárnap
6. hétfő:	Szent Brúnó áldozópap
7. kedd:	Rózsafüzér Királynője
8. szerda:	Szűz Mária, Magyarok Nagyszónya
9. csütörtök:	Szent Dénes püspök és társai vértanúk
11. szombat:	Boldog XXIII. János pápa
12. vasárnap:	Évközi 28. vasárnap
14. kedd:	Szent I. Kallixtus pápa és társai vértanúk
15. szerda:	Avilai Nagy Szent Teréz egyháztanító
16. csütörtök:	Szent Hedvig szerzetesnő
17. péntek:	Antiochiai Szent Ignác püspök, vértanú
18. szombat:	Szent Lukács evangélista
19. vasárnap:	Évközi 29. vasárnap
23. csütörtök:	Kapisztrán Szent János áldozópap
24. péntek:	Claret Szent Antal püspök
25. szombat:	Szent Mór püspök
26. vasárnap:	Évközi 30. vasárnap
28. kedd:	Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok
31. péntek:	Boldog Romzsa Tódor püspök, vértanú

Én azt látom, és ezt adom át tanítványaimnak is, hogy itt nem egyszerűen egy történeti könyvről van szó, hanem olyan szövegről, amelyen keresztül maga Isten szól hozzánk.

Benyik György professzor, a Szegedi Hittudományi Főiskola tanszékvezetője

Ez a kérdés ma valóban aktuális, de csak a XX. századtól kezdve, ahogy a bibliatudományban az úgynevezett történetkritikai kutatás túlsúlyba került, legalábbis Európában, és ennek következtében többet foglalkoztak a Szentírás szövegének keletkezésével, mint az üzenetével. Szerencsére ez a szélsőséges irányzat lecsengőben van, és ma már többet foglalkozunk az üzenettel.

Számomra a Biblia, elsősorban is a Biblia szívére adó imádságok mindig egy spirituális erőforrást jelentenek. A kutatói munka anynyiban jelent többet számomra, hogy talán pontosabban tudom azt, milyen történelmi és milyen élethelyzetben születtek ezek az imádságok. A történelem gyakorta ismétli önmagát, az ember a saját életében gyakran hasonló helyzeteket is megél, mint ami a Bibliában olvas, és akkor már könnyebben fordul ezekhez a szövegekhez.

Tanítványaimnak is elmondom, mert magam is így tapasztalom, hogy a Biblia nem egyszerű olvasásra való. Az olvasott szöveg mindig ugyanaz, de az olvasó ember, ahogy öregszik, egyre inkább mást fedez föl benne, hiszen közben felnövekszik és éretté válik azoknak a szövegeknek az olvasására, amit használ. Ebből a szempontból számomra még spirituális újdonságokat is tartogat a Biblia, minél inkább elemzi az ember a Zsoltárok könyvét, vagy akár az újszövetségi himnuszokat, rájön, arra, hogy abban nemcsak kultúrák istenelménye találkozik akár nyelvi kifejezésekben is demonstrálható módon, hanem nagyon különböző emberi élmények is rögzítve vannak benne.

A Biblia nem csak a kinyilatkoztató Isten szava, hanem a kinyilatkoztatást megértő ember szava is. Úgy gondolom, nekem nincs más feladat, mint beállni azoknak a szentírásutatóknak a sorába, akik egy életen át tanító-mesterüknek választották Isten Igéjét.

Neumayer Katalin/Magyar Kurír

SZENT GELLÉRT NAP 2008

Este van. Nemsokára 9 óra. Ez a nap is lassan véget ér. Mégsem a megszokott kerékvágásban telt el. Ahogy nézem a fényképeket honlapunkon, szinte minden percét újra átélem – gondolatban. Gyermekeknek, vendégeinknek és iskolánk dolgozóinak is nagyon szép napja volt. Vendégeink között üdvözölhettük: Dr. Kiss-Rigó László püspök atyát, Domokos László egy. képviselőt, a megyei közgyűlés elnökét, Várfi András polgármester urat, Petényi Szilárdné polgármester asszonyt, dr. Csorba Csaba és Miskó Bence jegyző urakat, Sípos Tas Töhötöm református lelkész urat, esperest, Izsó Csaba önkormányzati képviselőt és Hanyecz Margit nénit.

Szentmisével indultunk, amelyet püspök atya celebrált, aki a már megismert közvetlenségével a liturgia alatt is jókedvre derített mindenkit. A prédikációt követően került sor az 1. osztályosok, az új pedagógusok és a tiszteletbeli *sztentgellertesek* fogadalomtételére és avatására. Tiszteletbeli szentgellertes lehet az, aki intézményünk barátjaként bármilyen formában segíti a munkánkat (tiszteletbeli szentgellertesek névsora megtalálható honlapunkon, a *Kitüntetések* menüpontban). Külön köszönöm a szentmisén nyújtott zenei szolgálatot Kele Ágnes (szintetizátor) és Fekécs Edit (fuvola) kolléganőimnek, valamint Fekécs András (basszusgitár) és Fekécs Attila (torzító gitár) barátainknak – és a gyerekeknek, ami viszont sokkal szebb minden hangszernél: csodaszép, csengő hangjukkal emelték ünnepünk fényét.

A tornateremben diákjaink – osztályonként – bibliai tárgyú rövid színdarabokat mutattak be (Kondorné Timár Erzsébet igazgatóhelyettes asszony ötlete, akárcsak a vallásos témájú kiállítás). Itt már több szülő is csatlakozott hozzánk. A gyermekek megmutathatták színészi képességeiket. Bizony a zsűrinek nem volt könnyű dolga – ha nekem kellett volna döntenem, minden csapatnak maximális pontszámot adok (a tőlem kritikusabb zsűri is rendszerint 9-10 pontot adott a maximális 10-ből). Természetesen a dramatikus előadás egyben része volt az egész nap folyó vetélkedőnek, aminek koordinátorai: Pfeiferné Varjú Mariann és Soczó Géza hitoktatók voltak.

Mielőtt viszont erre rátérnék, köszönetet kell mondanom Pe-

tényi Szilárdné polgármester asszonynak és Hanyecz Margit néinek a nagylelkű ajándékaért. Polgármester asszony meglepetése volt a gyönyörű, fából készült névtáblánk, Margit nénitől pedig új aranyozott miséző kelyhet, cibóriumot (áldozató kehely) és mise-könyvtartót ajándékozott iskolánknak.

A vetélkedőn ügyességi és szellemi feladatokat kellett teljesíteniük tanítványainknak. Többek között volt zsákban-futás, pingpong pöckölő, totó, rökavadász, hótaposó, stb. Diákjaink – ami a csapatok névválasztását illeti – akár a zeneműkiadóval is szerződést köthetnének, mivel ötletesebbnél ötletesebb neveket találtak ki, mint pl. Rosszcsontok, Vadmacskák, Hunyai Menő Manók, Gost Rider, stb. A vetélkedőt követően – amíg a zsűri visszavonult – különféle játékokat vehettek birtokukba. Nagy sikere van a másfél hete vásárolt pingpongasztalnak – egyrészt a sportot és a mindennapi testedzést is elősegíti, másrészt a tanár-diák meccseken a pedagógus és tanítványa kapcsolatát építi. Don Bosco, a máig ható 18. sz-i pap és nevelő szerint: ha a tanár együtt tud lenni a játékban tanítványával, akkor a tanulás és a munka is könnyebb lesz, hatékonyabbá válik.

Általában eredményhirdetést követően a gyerekek hazamennek, most viszont a nem busszal járó tanítványaink egy része csak később indult útnak. Iskolánkban kiemelt hangsúlyt helyezünk arra is, hogy a mindennapi tanulás mellett a gyerekek rejtett képességeit kibontakoztassuk, másrészt olyan intézményi klímát alakítsunk ki, ahol szívesen töltik el a szabadidejüket. Egyfajta visszajelzési fokmérő lehet, hogy a már végzett tanítványaink is szívesen meglátogatnak bennünket Szent Gellért Napon. És ez nem így lenne, ha nem megfelelően készítettük volna elő ezt a napot, éppen ezért köszönöm minden közreműködő kollégám munkáját – az ötletbörzétől a díjazásig. Magam részéről pedig csak annyit mondhatok: Deo gratias – mert sok szép dologról szólt a mai nap, legfőképpen az összetartásról, amit minden szentgellertes büszkén vall magáénak.

Lukács László
igazgató

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

SZENT SIMON és SZENT JÚDÁS TADÉ APOSTOLOK

Ünnep: október 28.

Simonról és Júdás Tádéről keveset tudunk. Azt azonban biztos állíthatjuk, hogy vérük ontásáig teljesítették küldetésüket, hirdették Jézust, a feltámadottat. A tanúságtételben akarjuk őket követni.

SZENT SIMON kutatói közül sokan úgy tartják, hogy Kánában született, vannak, akik azonosítják a kánai mennyegző vőlegényével is. Ez azonban tévedés, mert a kánáni elnevezés a zelóta szónak arám fordítása.

INGYENES KÉPZÉSI LEHETŐSÉG!

- IDEGENNYELV-TUDÁS FEJLESZTÉS
- FELHASZNÁLÓI SZINTŰ INFORMATIKAI ISMERETEK
- VÁLLAKOZÁS INDÍTÁSÁHOZ ISMERET SZERZÉS

BÁRKI JELENTKEZHET, AKI NEM ÁLL TANULÓI ÉS
HALLGATÓI JOGVISZONYBAN

ÉRDEKLŐDNI LEHET: UNGVÖLGYI JÁNOS
OKTATÁSSZERVEZŐNÉL (MOBIL: 294-0650, 06-20/770-87-80)

KÉREK TOVÁBBI TÁJÉKOZTATÁST A PROGRAMRÓL ÉS AZ
INDULÓ KÉPZÉSEKRŐL

(Adataimmal hozzájárulok, ahhoz, hogy a BKF további tájékoztatót
küldjön a részemre a programról)

NÉV:

CÍM:

TELEFON:

E-MAIL:

FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK:

*(Írja be a megfelelő sorszámot)

Kérjük az igénylő lapot az alábbi elérhetőségeinkre juttassa el:

További Információ:

Ungvölgyi János, 5502 GYOMAENDRŐD, Martos Flóra u. 5.

Mobil: 0630-294-0650, 0620-770-87-80

E-mail: ungvolygi@fibermail.hu

Neve az evangéliumban: Buzgó = zelóta (Mt 10, 4; Mk 3, 18; Lk 6, 15) (Az Ószövetségi törvény buzgó követőit neveztek így.)

Talán Egyiptomban, Észak-Afrikában működött, egyesek szerint Britanniában. Valószínűbb azonban, hogy Perzsiában, Suanir városában tevékenykedett Júdás apostollal. Itt lett vértanú.

Halála időpontja ismeretlen. Erekléi Rómában, Kölnben, és sok más helyen is található.

Példája:

Legyél buzgó, ne rejtse el vallásosságod!

SZENT JÚDÁS TADÉ a tizenkét tanítvány egyike, Jézus rokona, unokatestvére. (Mk 3, 18; Mt 10, 3) Máté és Márk az árulótól való megkülönböztetésül Tádénak (Taddeusnak, egyes kéziratokban Lebbeusnak) nevezi, János pedig hozzáteszi: „nem az áruló” (Jn 14, 22). Atyja Alfeus-Kleofás volt (van, aki állítja, hogy Szent József testvére), anyja pedig Mária, a Szent Szűz „nőtestvére”, vagyis közeli rokona. Ismert két unokája, tehát családos ember volt. Egyesek valószínűsítik, hogy a kánai esküvő vőlegénye ő volt. Valószínűleg jómódú földműves lehetett az apostol a meghívása előtt. Az utolsó vacsorán ő kérdezte meg az Urat, miért csak az apostoloknak, és nem a világnak nyilvánította ki magát. (Jn 14, 22)

Biztos adat működéséről a 64-66 körül írt levele.

Működéséről semmi biztosat nem tudunk, még a hagyomány sem egységes róla. Egy legenda szerint apostolként hirdette az evangéliumot, de ugyanakkor Edesszában is a 70 tanítvány egyikének említik, bár ez valószínűleg tévedés. Régi hagyomány szerint Mezopotámiában hirdette az evangéliumot, majd Simonnal közösen munkálkodtak Perzsiában, és ott, Suanir városában lefejezéssel szenvedett vértanúhalált. Mégis a legvalószínűbb, hogy Palesztinában, Beirutban szenvedett vértanúságot.

Simonnal közös ünnepüket Rómában a 9. századtól ezen a napon ülték meg.

SPORT

Az őszi szezon fele táján az eredmények alapján megállapíthatjuk, hogy eredményes volt a két csapat összevonása.

A lejátszott hét fordulóval, elégedettek vagyunk az eredményekkel. Eddig hét mérkőzést játszottunk, 6-szor győztünk, egy vereséget szenvedtünk. 14:7 gólaránnyal, az első osztályban a második helyet foglaljuk el. Vereséget csupán Battonyán szenvedtünk.

Eredményeink:

Gyomaendrőd - Sarkadkeresztúr 1:0, (Ifik 6-1-re győztek)

Battonya- Gyomaendrőd 5:2, (Ifik 2-1)

Gyomaendrőd- Orosháza 3:1, (Ifik 4:2)

Kaszaper - Gyomaendrőd 0:3, (Ifik 2:2)

Gyomaendrőd- Szeghalom 2:0, (Ifik 1:0)

Gyomaendrőd- Méhkerék 2:1, (Ifik 1:1)

Mezőberény- Gyomaendrőd 0:1, (Ifik 1:1)

Csapatunk második helye elismerésre méltó. reméljük, hogy némi lehetőség lesz NB III: -ba feljutni.

Hajrá, Fiúk!!

Következik Gyomaendrőd- Szarvas.

Márton Gábor

Közhasznúsági jelentés

**ENDRŐDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT
KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY**
5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 66/283-940

2007. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

- I. Számviteli éves beszámoló a mellékelten csatolva.
II. Az Alapítvány 2007-ben költségvetési támogatásban nem részesült.
III. Az Alapítvány tevékenysége során a saját tőke 2007. évben 264.106 Ft-tal növekedett.
IV. Önkormányzati támogatás: 50.000,- Ft, NCA pályázaton nyert 100.000,- Ft, APEH-től az Alapítvány részére felajánlott 1%: 200.258,- Ft.
V. Tisztségviselők semmiféle juttatásban nem részesültek.
VI. Közhasznúsági tevékenységről szóló tartalmi beszámoló.

2007-ben is folytattuk az alapítók szándékai szerint az endrői egyházi temetők karbantartását, valamint továbbra is fogadtuk a hunyai plébánia részére érkezett adományokat, támogattuk a toronyóra javítását.

Alapítvány bevételei:

56 főtől adomány	348.474,- Ft
Önkormányzattól pályázati támogatás	50.000,- Ft
NCA pályázat útján nyert pénz	100.000,- Ft
APEH-től a felajánlott 1 %-ok összege	200.258,- Ft
2005. évi kamatbevétel	65.726,- Ft
Összesen:	764.458,- Ft

Kiadásaink:

1 fő temetői munkás 7 havi munkabér+járadékának 30 %-a	139.244,- Ft
Toronyóra javítására	132.000,- Ft
Fénymásológép karbantartás és festékkazetta vásárlás	46.560,- Ft
Postai és adminisztrációs költség	15.030,- Ft
8 db tárgyalószékek és 1 db íróasztal vásárlása	144.600,- Ft
Egyéb banki költség:	11.578,- Ft
Terembérleti díj	11.340,- Ft
Összesen:	500.352,- Ft

		Tárgyi eszközeink	
Bevételeink	764.458,- Ft	Amortizált eszközeink	218.000,- Ft
Kiadásaink	500.352,- Ft		
Növekedés	264.106,- Ft	Összesen	218.000,- Ft

2006. évi maradvány	1.390.628,- Ft	Folyószámlán év végén	1.048.193,- Ft
Növekedés	264.106,- Ft	Betét számlán	600.089,- Ft
2007. dec. 31-i egyenleg	1.654.734,- Ft	Házi pénztárban	6.452,- Ft
Befektetett tárgyi eszközök	218.000,- Ft	Összesen	1.654.734,- Ft
Összesen:	1.872.734,- Ft		

Az Alapítvány vagyona összesen	
Hunya	65.500,- Ft
Endrőd	1.589.234,- Ft
Tárgyi eszközök	218.000,- Ft
Összesen	1.872.734,- Ft

Az összesen összege egyező a mérleg 21. sorával.

A kuratórium és a Hunyai Egyházközség képviselőinek jelenlévő tagjainak döntése alapján került a kamat szétosztásra.

Az Alapítvány vagyonát adományokból, azok kamataiból, pályázati támo-

gatásból, az SZJA-ból felajánlott 1%-ból gyarapította. Kiadásait kizárólag az alapító okirat, illetve kuratóriumi döntés szerinti közhasznú célra, vagyis az egyházi temetők karbantartására, toronyóra javítására fordította. Köszönjük, hogy az Alapítvány tevékenységét munkájukkal évek óta segítik:

- Iványi László plébános úr a tárgyi eszközök megvásárlásával,
- Ungvályi János a kuratóriumi tevékenységével,
- Balog Péter, a temetői munkások és munkák irányításával,
- Varjú László és családja, az Oltáregylet tagjai az egyházi vacsorák megrendezésével,
- Gyuriczáné Szabó Erzsébet, az számítógépen végzett munkákkal,
- Köszönjük a Városunk c. folyóirat szerkesztőségének, hogy lehetőséget ad beszámolóink, felhívásaink megjelentetésére.

Külön köszönetet mondunk a Polgármesteri Hivatalnak a 2 fő közhasznú munkásért, pályázatunk támogatásáért és a Munkaügyi Központnak a 1 fő munkanélküli dolgozó bérének támogatásáért.

Köszönjük az NCA 100.000 forintos támogatását, amelyet az egyházi vacsora terembérleti díjára, fénymásológép karbantartására, festékkazetta vásárlására, valamint tárgyalószékek vásárlására használtuk fel.

Végül, de nem utolsó sorban hálás szeretettel köszönjük nagylelkű támogatóink adományait, valamint az SZJA 1%-os felajánlásokat, amelyek lehetővé teszik alapítványunk folyamatos működését.

2008-ban is folytatjuk a temetők karbantartását. Támogatni szeretnénk a templom orgonájának javítását és az ellopott esőcsatornák pótlásának költségeit.

A beszámolót a kuratórium egyhangúlag elfogadta.

Gyomaendrőd, 2008. április 11.

Iványi László
plébános

Szabó Zoltánné
kuratórium elnöke

A hunyai egyházközség részéről

Hanyecz Vencelné

2007-ben 200.258 forint érkezett az APEH-től a felajánlott SZJA 1 %-kókból.

Az összeget a 2006. évben fel nem használt 20.000 forinttal együtt a 2007. évi temetői karbantartásokra és a toronyóra javításának támogatására használtuk fel.

Köszönetet mondunk mindazoknak, aki úgy rendelkeztek, hogy támogatják céljainkat. Kérjük és várjuk a jövőben is felajánlásukat hisz a temetői karbantartáson kívül a templom belső felújítására, valamint a templomkertben álló kőkereszt felújítására is gyűjtünk.

Iványi László
plébános, tb. kanonok

Szabó Zoltánné
a kuratórium elnöke

Amit Isten egybekötött...

... azt ember szét nem választotta 50 éven keresztül... Kiszely Sándor és Hegedűs Piroska szeptember 20-án ünnepelte Hunyán 50. házassági évfordulóját. Az értük hálából felajánlott szentmisén aranymenyegzős áldásban részesültek. Isten adjon nekik további sok-sok örömet, egészséget, áldást további életükre!

Megújult a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda internetes honlapja. Bővült az endrői és hunyai plébániákkal is. Ezentúl sok más információ és fotó mellett a heti miserendet, hirdetést is megtalálhatjuk.
Cím: www.szentgellert.hu

Endrőd néprajza

Rendező: Szanka István

Hagyományos parasztlakodalom az Endrődi Tájházban

2008. augusztus 16-án a Körösmenti néptáncsoport „Hagyományos parasztlakodalom a Körösök mentén” című rendezvényének adott helyet az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény.

Már napokkal a rendezvény előtt készülődtünk a nagy eseményre. Állítottuk a sátrakat, hiszen több mint százötven fő jelentkezett a lakodalmas játéokra. A hagyományos falusi lakodalom eseményeit egy napba sűrítve láthatták ezen a napon az érdeklődők. A legénybúcsú, a leánybúcsú, a hozományvívés, a csigacsinálás és más előkészületek a régi időkben a lakodalmat megelőző héten zajlottak. A lakodalom nem csak nagyobb családi rendezvénynek számított, hanem fontos esemény volt a falu életében. Az esküvő és a lakodalom az egész falusi közösség számára informáló jelleggel bírt, hiszen az egyének élethelyzetének megváltozása, a rokoni kapcsolatok szövevényének változása hatással volt a helyi közösségre.

A továbbiakban vázlatosan bemutatom a tájházban történt lakodalmas játékokat:

Az esemény délutánján már 15 órakor kezdett gyülekezni a kíváncsi vendégsereg. A táncosok népviseletbe öltöztek és lassan mindenki elfoglalta a helyét és szerepét.

A tájházban elkezdődött a rituális menyasszony öltöztetés, mely a régi szokásrendben a leány és az asszonylét közötti átmenet első állomása volt. A menyasszony öltözte szimbolikus jelentésű, mert a leányságot jelképező párta mellé odatűzték a fátylat. A fátyol már a fej bekötésének első stádiuma, mint ahogy ez később lejátszódott a lakodalmi este folyamán is. Közben a vőlegény a legénytársaival táncos legénybúcsút tartott a tájház előtt. A vőfény az éneklő legénycsoporttal, a vőlegénnyel és az örömszülőkkel elindult a tájházba kikérni a leányt. A leánykérés sok komédiázásra adott alkalmat, s így első kikérésre álmennyasszonyt ajánlottak a vőlegénynek. A rezesbanda rázendített, amikor végre az igazi menyasszonyt vezette a vőlegény elé a vőfény. A lakodalmas menet - mely ekkorra már négyszáz körüli volt - a rezesbanda kíséretében elindult a házasságkötés helyszínére (Közösségi Ház). A Közösségi Házban Deák Csaba kispap vezényelte le az esketési ceremóniát, majd a menet visszaérkezett a múzeumhoz. A tájház előtt megtáncoltatták a nézőközönséget is a jókedvű néptáncosok, ezután bevonult a lakodalmi menet a helytörténeti gyűjtemény udvarára a lakodalmas sátrak alá. Szerencsére a szomorkás idő javulni kezdett így nem kellett az eső miatt változtatni az eredeti programon. Miután elfoglalták a vendégek a helyüket, a Suttymba zenekar játszott vacsoráig. A vacsora birkapörkölt volt a hagyományokhoz híven. A vendégek és a táncosok énekelve táncolva, jó hangulatban mulattak éjfélig. Éjfélkor a menyecske tánccal zárult a falusi lakodalmas.

Visszagondolva a rendezvényre valóban igazi lakodalmi hangulatot sikerült teremteni és megidézni a régi hagyományos lakodalmat. A mai eltorzult, túlmodernizált világunkban jó egy kicsit visszatekinteni, ha csak játékosan is az esküvő és a lakodalom fontos szerepére az emberi közösségekben. Manapság a család hagyományos formája, a házasság jelentősége, a rokoni közösség nem csak mentális, hanem gazdasági szerepe is elhalványulni látszik. A család, mint gazdasági egység sokszor nem jelenik meg az egymás mellett élők körében. Ezért fontos, hogy felidézzük (minél hitelesebben) elődeink szokásait, mert talán megérthetjük annak jelentőségét és jobbíthatjuk ezáltal saját életünket.

További képek a 20. oldalon

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Feljegyzések, krónikák ismertetése GYOMA – török hódoltság utáni – újratelepülésének idejétől - I.

Sokan és sokszor leírták már, s tettem ezt jómagam is, hogy a történelem ismerete nélkül képtelenség felfogni az emberiség fejlődésének minőségi, mennyiségi eredményeit. Ez érvényesnek tűnik az egyetemes, a nemzeti, de különösen a szülőföld-helytörténet ismeretére. Nem véletlen, hogy ref. elemi népiskoláinkban is oktatták a helyismeretet, település- és az illető vallásfelekezetek-egyházak történetét. Így volt ez Gyomán is 1945-ig. Utána csak néhai való igen szigorú, de kiváló tanító urainktól hallhattuk szórmentén szülőföldünk történetének egy-egy részletét szóban (no meg nagyszüleinktől otthon a családi szóbeli hagyományokkal kiegészítve ezt a tudást). Ilyen tanítóink voltak akkoriban 1945-1950 között: Faragó Károly, Oláh István tanító urak, rájuk emlékszem most is legszívesebben. Különösen is Faragó tanító úrra, aki még némi „régészeti leletekre” is felhívta figyelmünket, hogy ha netán itt-ott tanulunk ilyesmit, vigyük be az iskolába. Így vittem be én is egy köeszközt G. Nagy László nagytata öreg pocosi szőlőskertjéből s emlékszem, tanító úr nagyon megörült ennek. Hosszú percekig beszélt erről a tárgyról, s én így utólag úgy érzem, hogy innen kezdődött most már nyilvánvalóan életem végéig tartó eljegyzésem a „régiséggel”, a rég-volt idők szeretetével, annak olthatatlan hévvel való bűvárlásának vágyával. Ennyi bevezető után rátérek céloim ismertetésére, hogy ti. látván-látom – már koromra való tekintettel is –, hogy nem érhetem meg a még fellelhető gyomai krónikák, feljegyzés-törödékek, egységes-egész egyháztörténet megjelenését. Ezért úgy gondoltam, hogy rövid tartalmi ismertetéssel felsorolom „VÁROSUNK GYOMAENDRÓD” kedves lapunk oldalain folytatásokban mindezeket. Remélem olvasóim öröme, és érdeklődésére.

Annál is inkább teszem ezt, mert éppen 1717-1718-1719. évek azok, amelyek Gyoma újratelepülésére utalnak különböző szaktanulmányokban (I. GYOMAI TANULMÁNYOK Gyoma, 1977.), s így éppen a 290-ik évfordulóra is emlékezhetünk.

Az első ilyen feljegyzés a gyomai református egyház anyakönyveinek első kötetének első oldalán olvasható: „Ezen földnek az ellenség t.i. A Török és Tatar által tett el pusztítása miatt lakosi el Szélyedvén ismét Kezdték megülni ezen lakó helyett új lakosok 1717. esztendőben Mindszent havának 8-dik napján az időtől fogva ebben az Ekkle'siában az Úrnak Oltára körül Szolgáltanak ezek a Lelki Pásztorok Tiszteletes Pati Miklós Úr, Tiszt. Szöllösi István Úr, Tiszt. Berhidai János Úr, Tiszt. Zágonyi Márton Úr, Tiszt. Hajdú János Úr kezdvén a Hivatalt 1741. esztendőbe 14. Mártzius

(Mindszent hava október hó)” Következő, igen értékes forrásunk a református egyház irattárában őrzött bekötött kéziratok könyvecske: „A 'gyomai református egyháztanács tulajdona” „A 'Helvétziai Vallástételt tartó Gyomai Ekkle'sia Históriaja (1834-ik esztendőben s azután 1837-ig készült) D/ávidházi/. Bekes Sámuel/. prkt/prédikátor/ által.” A kézirat a szerző fia, Dávidházi János kabai lelkipásztor-esperes küldte vissza, azaz ajándékozta a gyomai gyülekezetnek, az akkori lelkipásztor, Garzó Gyula kezeihez. Aki aztán, mivel történelemtudományok után igen érdeklődő ember volt a korabeli ismereteknek megfelelően széljegyzetekkel látta el a kéziratot. Ez a kézirat némi szerkesztéssel folytatásokban nyomtatásban is napvilágot látott: „A Békés vármegyei Régészeti és Mivelődéstörténeti Társulat évkönyvei”-ben XIV-XV. Kötetek 1888-1889 és 1889-1890 években Gyulán, Karácsonyi János szerkesztésében. Mindezekből következik, hogy az érdeklődők számára meglehetősen nehezen hozzáférhető források. Dávidházi Bekes Sámuel nagytiszteletű urunk mulhatatlan az iskolákban és ennek tulajdonítható, hogy Gyomán jómagam több iráskedvvel s iráskészséggel megáldott parasztember által leírt alakját kezemben tarthatam 1848. előtti jobbágy-robotkönyv üres lapjain, öreg Biblia „üres lapjain”, jó százesztendős írka oldalain, vagy különálló árkuspapíros lapokon. Dávidházi Bekes Sámuel idős korában – feltételezésem szerint – foglalkozhatott egy bővített egyháztörténet újrainásával is, mert ennek kezdeményére – egy töredékre – találtam a gyomai református egyház „Presbiteri Ülésének Jegyzőkönyve I.” kötetének – számozatlan oldalak – hátsó lapjain: „Gyoma Mező Várossa eredetéről, viszontagságairól főbb hivatalnokairól a'mennyire fel lehetni hiteles kútfők utánn Május 20. 1848.” Eljutott ezzel az előjárók neveinek s tevékenységüknek felsorolásával az 1800-as évek elejéig, de ott abbamaradt... Az újra megülés idejéről így írt: „1717-ik év Szent Mihály

(Szent Mihály hava szeptember) napja előtt két héttel Kisérről (Kisér: Jászkisér, onnan az egri érsek elüldözte a református lakosokat) jöven Nagy István utódaí a mai Csath Nagyk, Balog István, Macsali István (ki Czeglédre Származott s maradéki most is vagynak) és Bíró János ezen háromnak maradéki mos is Gyomán laknak.” Szilágyi Gáborné született Sütő Terézia, aki mint írja kislány korától irogatta az „érdekes dógokat” 1923-1926. között fejezte be krónikáját (eredeti kézírata magántulajdonban), így hallotta az ösöktől: „Gyoma először megülésének ideje volt az 1717-dik esztendő, amelyben bejöttek egy néhányan ide Kik megtelepedtek November 8-dik napján, ahol most a révlapson van az órház És tavasszal jöttek erről a Körözsön...” Hajdú János prédikátor „Mindszent havának 8-dik napjából”, ami október 8. ti. A Mindszent hava október hó, lett a köztudatban már nemigen ismert hónapok régebbi elnevezése miatt november 8, merthogy a mindenszentek napja már november elseje. Az említett órház-utórház a hídfelvigyázó órház, a közúti hid gyomai oldalán, azaz a folyón innen volt jobb oldalt a hid előtt. S mellette terül el most már a hullámtérben az ún. „Nagyszirt” s emiatt nevezték ezt az órházat iratokban „nagyszirti órház”-nak is. Am ekkor még az átmetzés nem volt meg t.i. Az említett újratelepüléskor, a városháza alatti holtág olt az élő Nagy Körözs s tavasszal azon jöttek által. A telt a nagyszirti gyepen húzták ki.

Cs. Szabó István

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Hídfő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

Fiatalokról fiataloknak

SZÁZTÍZ GYEREK TÁBOROZHATOTT

A Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola az Oktatási és Kulturális Minisztérium és az Európai Szociális Alap támogatásával a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program 2.1.9./01/08/0075-ös számú meghívásos pályázatán jelentős összeget nyert nyári táborok szervezésére. A programkiírás a sajátos nevelési igényű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek lemorzsolódásának csökkentését, ill. a lemorzsolódás megelőzését jelölte meg legfőbb céljaként, elsősorban a szociális kompetenciák fejlesztése révén. Ennek megvalósítására 6 millió 622 ezer forintot nyert az intézmény, melyből három turnusban egy-egy hétig összesen 110 gyereket nyaraltattak.

A pályázati összeg heti öt kulturális rendezvényen való részvételt, valamint különféle fejlesztő tevékenységek megvalósítását tette lehetővé. A résztvevő tanulók mozaikot készítettek, gyöngyöt fűztek, festettek, rajzoltak, úszni tanultak a fejlesztő pedagógusok és a kísérő pedagógusok segítségével. Kalácsot sütöttek a tájházban, lovagoltak és íjászokdtak a Neibort lovas tanyán, az Apolló mozi szabadtéri vetítését nézhették meg a Kempingben.

A program záró rendezvényére, a táborozó gyerekek, szülei, és a Rózsashegyi Iskola pedagógusai is meghívást kaptak. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Várfi András Gyomaendrőd polgármestere, Dr. Csorba Csaba, városunk jegyzője, valamint Hegyiné Pallaghy Emese, az Oktatási Minisztérium Esélyegyenlőségi Osztályának vezetője. A családi est elején Tóthné Rojik Edit táncházba hívta a jelenlévőket, az est végén a vállalkozó szellemű gyerekek és felnőttek óriási buli keretében karaoke versenyen mérhették össze énekbátorságukat, tudásukat.

Az intézmény leendő elsősei és jelenlegi tanulói a helyi programokon túl ellátogattak a Kecskeméti Szórakaténusz Játékmúzeumba, a Debreceni Állatkertbe, a Gyulai Vármúzeumba, az Ópusztaszeri Emlékhelyre, a Solti Tanyamúzeumba. Megnézték a Kolozsvári bíró című gyermekelőadást a Gyulai Várszínházban, és megismerkedtek a Szarvasi arborétummal.

A programok térítésmentes teljes ellátást biztosítottak a benne résztvevők számára.

Könyáné Jakab Ida programfelelős elmondta, hogy a tábor, azon túl, hogy óriási élmény volt a gyerekeknek, kiváló lehetőséget biztosított arra, hogy fejlődjenek együttműködési képességük, alakuljon szabálytudatuk, toleranciájuk. Mint minden közös tevékenység, közös élmény alkalmat teremtett arra, hogy a tanulók jobban megismerjék egymást és ezáltal önmagukat is.

A táborok sikerességében jelentős szerepet játszott, hogy a HÉFOP 2.1.9./01/08/ pályázati kiírás legfőbb célkitűzései, a hátrányos helyzetben lévő tanulók támogatása, a tanulási nehézségeik leküzdésének segítése integrált keretek között a Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola Nevelési Programjának is legfőbb célkitűzései közé tartozik.

Kép: Táncház a táborzárón

ARANYÉREM VARSÓBAN

Csodálatos eredményt ért el Szerető József a Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola atlétája. Varsóban, nyolc ország atlétikai sporttalálkozóján a '97-es korosztályban 1000 m-en képviselte a magyar válogatottat, a 36 fős csapat tagjaként. Gyönyörűen versenyzve 3 : 13,87 p-es idővel hatalmas fölényrel az I. helyen végzett. Az összesített pontversenyben a magyar válogatott a II. lett. A magyar válogatott szövetségi edzőjeként a versenyen részt Vaszkán Gábor testnevelő, a 6 fős edzői stáb tagjaként.

Budapesten, július 3-án a serdülő összetett többpróba bajnokságon a 14 éves fiúk 4 próba „A” variációjában Palercsik Dávid – megvédve tavalyi címét – 1 782 ponttal országos bajnoki címet szerzett. Eredményei: 100 m gát: 16,4 mp, távolugrás 569 cm, magasugrás 163 cm, gerelyhajítás 35,19 m.

Az elmúlt tanévben atlétáink a különböző versenyeken 127 érmet szereztek: 36 arany – 44 ezüst – 47 bronz elosztásban.

A DSE idén is megszervezte a nyári edzőtábor. A sportolók a Bónom-zugi „Béke faház”-ban tartottak 2 x 5 napot, ahol rendszeres edzésekkel, túrázással, úszással javították erőnlétüket Vaszkán Gábor testnevelő tanár, atlétika szakedző irányításával.

Kép: Az aranyérmes Szerető József és edzője

Cserediákok Testvérvárosunkból, Pilznából

Hagyományaink szerint iskolánk lengyel gyerekeket lát vendégül minden év augusztusában. Idén sem volt ez másként, de ez alkalommal először a gyerekek családoknál voltak elszállásolva.

Ezáltal külföldi vendégeink nagyobb betekintést nyerhettek kultúránkba, szokásainkba, és nem utolsósorban nagyobb hangsúlyt kapott a közös nyelv, az angol használata. A változatos programok jól összekovácsolták a gyerekeket, és az idegen nyelv használata is egyre kevesebb gondot okozott. Kipróbálhatták az agyagozást és a kötélfonást a tájházban, valamint lovagolhattak és íjászokdtak egy lovastanyán, ahol a karikás használatával is megismerkedhettek.

Népszerű szabadidős program volt a fürdőzés, ahol a vízfoci volt a kedvenc időtöltés. Budapest láttnivalói lenyűgözték vendégeinket. A Hősök tere, a Halászbástya, a Mátyas templom, a Csodák Palotája és a Közlekedési Múzeum örökre szóló élmény maradt mindenki számára. A program lezárásaként iskolánk kollégiuma adott otthont közös főzésre, éneklésre.

Októberben mi teszünk eleget meghívásuknak Szedlák Réka, iskolánk angol nyelvtanárának vezetésével.

Kép: Budapesten a Hősök terén

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

OKTÓBER 6. - az aradi tizenhármak

Az aradi vértanúk kivégzésének emléknapja - Nemzeti gyásznap

Az 1848-49-es szabadságharc végét jelentő világsíri fegyverletétel után a császári haditörvényszék ítélete alapján Aradon kivégezték a magyar honvédsereg 12 tábornokát és egy ezredesét, akik a bukást követően kerültek osztrák fogságba. Így a nemzet vértanúi lettek.

Ezen a napon Pesten kivégezték gróf **Batthyány Lajos** első magyar miniszterelnököt.

Az aradi tizenhármak:

Aulich Lajos (1792-1849) Császári tiszt volt, a Sándor gyalogezred alezredese, 1848-ban honvédezedes, 1849-től tábornok. Görgey híve volt, 1849. július 14-től augusztus 11-ig ő volt az ország utolsó hadügyminisztere.

Damjanich János (1804-1849) Szerb határőr-családból származott, a magyar nemzeti törekvések és a radikális polgári reformok híve volt. 1848 nyarán csatlakozott a magyar honvédséghez. A délvideki sikeres harcok elismeréseként tábornokká nevezték ki. Csapataival nagy sikereket ért el a tavaszi hadjárat során, győzelmeihez nagyban hozzájárult katonai tudása és személyes bátorsága is. Világos után ő is letette a fegyvert a cári csapatok előtt.

Desseffy Arisztid (1802-1849) Középbirtokos nemes, 1839-ig a császári hadseregben szolgált. 1848-ban belépett a Sáros vármegyei nemzetiségbe, hamarosan alezredes, majd ezredes lett. 1849-ben tábornoki kinevezést kapott. A temesvári csata után hadosztályát török földre akarta átvetni, de Karánsebesnél Liechtenstein osztrák altábornagy rábeszélésére letette a fegyvert. A rá szabott ítélet eredetileg kötélt általi halál volt, amelyet kegyelem útján főbelövésre változtattak.

Kiss Ernő (1799-1849) Császári tiszt volt, a Hannover huszárezred ezredese. 1848 nyarán felajánlotta szolgálatait a magyar kormánynak. 1848. október 12-én tábornokká és a bántéri sereg főparancsnokává nevezték ki. 1848. december 22-én altábornaggyá, 1849. január 9-én országos főhadiparancsnokká léptetik elő.

(folytatás az 5. oldalról)

A nyelvi kézműves foglalkoztató táborunkat immár évek óta Palicskáné Szegedi Katalin kolléganő vezeti. A gyerekek a következő délelőtti foglalkozások közül választhattak: gyöngyfüzés, bőrfonás, rajzok készítése különböző technikákkal. Előadást is hallgattak az egészséges életmóddal kapcsolatos témákban, például: helyes szájápolás, egészséges étkezés, a nyári higiénia. Délután játékos angol nyelvi órákon vettek részt a szabadban, a ligetben kellemes sétát tettek és természetesen a strand vízében is megmártóztak.

Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda Nevelőtestülete

Knézych Károly (1808-1849) Tiszt volt a császári seregben, 1848-ban századosként részt vett a délvideki harcokban. 1849. Márciusától a főseregnél a tavaszi hadjárat során dandárparancsnok ezredesi rangot kapott. A peredi csata után Görgey leváltotta, ekkor Kossuth a felső-tiszai tartalék hadtest parancsnokává nevezte ki.

Lahner György (1795-1849) Volt császári tiszt, majd 1848-ban a 3. honvédszázalaj parancsnoka. 1848 októberében ezredes, hadfelszerelési és fegyverkezési felügyelő lett. 1849 januárjától a nagyváradi fegyvergyár vezetője, a szabadságharc hadiiparának irányítója volt. 1849. február 6-án tábornokká nevezték ki.

Lázár Vilmos (1815-1849) Volt császári tiszt, 1848-ban százados, 1849 februárjától őrnagy, majd ezredesi rangban dandárparancsnok az északi hadseregnél. Betegsége következtében csak 1849 nyarától vett részt a harcokban. Karánsebesnél tette le a fegyvert. A börtönben írott visszaemlékezései 1883-ban megjelentek.

Leiningen-Westerburg Károly (1819-1849) A magyar szabadságharc német származású honvédtábornoka előbb császári tiszt volt, majd az 1848-as harcok idején Damjanich parancsnoksága alatt szolgált. Kiváló katonai volt, minden csatában kitűnt személyes bátorságával. Németül írt naplóját és leveleit később kiadták.

Nagysándor József (1804-1849) 1823-tól a császári hadseregben szolgált, 1844-ben huszárkapitányként vonult nyugalomba. 1848-ban a magyar kormány szolgálatába állt, őrnaggyá nevezték ki a Pest vármegyei lovas nemzetőrséghez. Kitűnt a szolnoki, a tápióbicskei, az isaszegi és a váci csatákban. Ezután tábornokká léptették elő. Nagyváradon csatlakozott Görgeyhez, augusztus 9-én Aradra ment és serege maradványával Schlikkel készült megütközni, de Görgey ebben megakadályozta. Ezután követte a fővezért Világosra, bár nem tartozott Görgey hívei közé.

Pöltenberg Ernő (1813-1849) Császári tiszt, majd kapitány volt a Sándor-huszároknál. 1848 nyarán ezredével együtt Magyarországra helyezték, ahol a magyar szabadságharc ügyének híve lett. Kitűntette magát a kápolnai csatában. 1849 áprilisában ezredes lett, június 2-án pedig tábornok. Görgey bizalmasaként ő közvetítette a cári hadsereggel folytatott tárgyalásokat a fegyverletételről. Ennek megtörténte után az osztrákok elfogták és 12 társával Aradon kivégezték.

Schweidel József (1796-1849) Császári tiszt volt a Sándor-huszároknál. Ezredét a forradalom kitörése után Bécsből hazavezette. 1848 októberében tábornok lett, Buda visszafoglalása után Pest hadiparancsnoka. A forradalom bukása után letartóztatták és bitó általi halálra ítélték, de végül felesége könyörgésére az ítéletet golyó általi halálra változtatták.

Török Ignác (1795-1849) Az 1848-49-es évi szabadságharc alatt Komárom erődítési munkáit irányította, s 1849 márciusáig ő volt a vár parancsnoka. Júniusban Budán, majd júliusban Szegeden erődítéseken dolgozott. 1849-ben nevezték ki tábornokká.

Vécsey Károly (1807-1849) Császári tisztként őrnagyi rangot ért el. 1848 nyarán a magyar kormánynak ajánlotta fel szolgálatait. 1848 decemberétől tábornok, 1849-ben váradi várparancsnok lett. A világsíri fegyverletétel idején Temesvárt ostromolta, majd augusztus 21-én ő is letette a fegyvert a cári csapatok előtt.

Hírek a Kis Bálint Általános Iskola és Óvodából

Az intézményben a 2008/2009-es nevelési- és oktatási évet 651 beiratott gyermek kezdte meg, 530 tanuló és 128 óvodás gyermek a gyomaendrői és csárdaszállási feladat-ellátási helyeken.

Az általános nevelési és oktatási feladatokon túl folytatódtnak a korábbi években már megkezdett, normatív támogatásból és pályázati forrásokból támogatott tartalomfejlesztő gyakorlatok: kompetencia-alapú oktatás, nyelvoktatás, Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazása, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált ellátása, valamint kezdetét vette a nem szakrendszerű oktatás.

A nevelési szinterek és programok tovább bővülnek az ökoiskola cím elnyeréséhez kapcsolódó lehetőségekkel.

A nyári szünetben különböző táborok nyújtotta, szervezett programok keretében pihenhetnek az intézmény tanulói: nyári foglalkoztató napközis tábor; alapítványi tábor Rárópusztán, testvériskolai kapcsolaton révén nagyenyedi cserelátogatás, valamint a HEFOP 2.1.9 pályázati program keretében 5,2 millió forinttal támogatott forrásból 50 gyermek nyaralhatott térítésmentesen a Balaton mellett kilenc napon át.

Az intézményben a gyermekek részére biztosított szabadidős programok, a szakmai – pedagógiai feladatellátás különböző pályázati forrásból történő támogatása mellett az idei tanévben a kiemelkedő munkát végző pedagógusok elismerésére is mód nyílik. Az intézmény a 11/2008. (III. 29.) OKM rendelet biztosította teljesítmény motivációs pályázati alapról 5.552.000 Ft támogatást nyert, melyet a kiemelt munkavégzésért járó, egy alkalomra megállapított kereset-kiegészítésre és járulékaikra fordítható.

Ebből a pályázati alapról történő támogatásra azok az intézmények pályázhattak a fenntartójukon keresztül, amelyek az Intézményi Minőségirányítási Programjukban, meghatározott módon működetik a pedagógus-teljesítményértékelési rendszerüket. Az OM bírálóbizottsága a Kis Bálint Általános Iskolában és Óvodában működtetett pedagógus-teljesítményértékelési rendszert kiválóra minősítette.

Endrőd története

Régi írások alapján összeállították az endrődi tanítók (10.)

1870-ben meghalt az endrődiek öreg kántora; Balla Károly, aki 41 évig volt hűséges szolgája a kitközségnek. Utódául 1871-ben Ujházy Sándor egyeki kántort választotta az egyháztanács.

1873-ban június 6-tól egész szeptember 8-ig „epemirigy” pusztított Endrődön és több mint 600 lakost ragadott el az élők sorából.

1874-ben beszüntettéküzemüket a régi szárazmalmok is. „A sok gőz és szél-malmok megsemmisítették a szárazmalmokat írja a krónikás. – Arról, hogy az új malmok milyen felszereléssel rendelkeztek, pontos feljegyzést nem találtunk.

Az előjáróság és plebános közötti harcok úgy látszik megszűntek 1875 után, mert 1877-ben, amikor Schiefner prépost-plebános 25 éves endrődi plebánosi jubileumát ünnepelte, a vármegye papságán és vezető emberein kívül „az egész községi előjáróság a bíró vezetésével,” a megújított iskolaszék Iványi Imre alelnökkel az élen, a társulatok és hívek igen nagy tömegben köszöntötték a nagy energiájú, agilis lelkipásztort.

A plebános azzal viszonzta hiveinek figyelmes szeretet-megnyilvánulását, hogy megtakarított pénzeszkéből felépítette a mirhóvégi iskolának régi első tantermét és tanítói lakását.

Ebben az időben a Központi-fiuiskolában Szebeney János és Magdolna Károly, a Központi-leányiskolában Vidosits Antal és Kovács Lajos, a gyomavégyi vegyes-iskolában Balla Mátyás, Nagylaposon Csuka György, az öregkertben Orosz János, Kocsorhegyen pedig Gyuris András tanították a haza reményvirágait. Egy-egy tanítónak 150-250 növendéke is volt. Természetesen az eredmény is ezzel volt arányban, amin csodálkozni nem is lehet.

A hívek emelkedő vallásos-életét jellemzi azon körülmény, hogy 1877 május 10-én megalakították a Mária Társulatot és Jézus Szívének tiszteletét terjesztő egyesületet.

1878-ban a „kondorosi kertekben” új iskolát építtetett a hitközség 1800 forint költséggel.

Ezekben az években a lakosság erőteljes gazdasági fejlődésnek indult. Hatalmas kisgazda „dinasztiák” alakultak ki a szorgalmas munka, takarékos élet és a „sok ingyenes munkás-kezet jelentő” gyermekszaporulat következtében. Különösen az Uhrin, Kalmár, Hunya, Kovács családok váltak ki nagy vagyonszerzésükkel.

Az 1881. év súlyos katasztrófát

hozott az endrődiekre. Márciusban – Gyoma irányából kiáradt a Körözs és előntötte a Kuriát, Paskumot, s a Szöllők nagy részét. A község belterületére azért nem tudott behatolni a víz, mert a lakosság két nap erős gátat emelt a víz ellen elfeledhetetlen dicső emléket szerezvén az összetartás és munkaszeretet sikeres eredményének. Az árvíz egész augusztusig tartott. A közlekedés természetesen megakadt, később is csak hajókon mehettek a tanyák felé. Sok ház összedőlt. A régi írások kicsérlik az előjáróságot, hogy „nagy szorgalmat fordítottak a község megmentésére, de a meggyétől el voltunk hagyva.” Az árvíz okozta súlyos anyagi károkat évekig szenvedte a lakosság.

A következő évben készült el véglegesen a község körüli körgát – az esetleges árvizek veszélyének elhárítását célozván.

A község pedig hálaadásul a belterület megszabadulásáért – megújította az általa emelt és fenntartani vállalt gyomavégyi keresztet.

1884-ben a hitközség lebontatta és újjáépíttette a leányiskolát 3500 forint költséggel. Az endrődi tanítók kiváló nesztora, a pápai kitüntetéses Bencze Sándor ny. főtanítót 1882-ben választotta meg a hitközség a leányiskolához. Három év múlva jött utána Szebeney László tanító, az „öreg endrődi rektor fia.”

Ebben az időben nyílt meg a központi „új temető” is.

Schiefner prépostplebános utolsó esztendejében szép munkával koronázta meg 36 éves áldásos munkásságát. 1888-ban felépíttette

a kondorostanyai új iskolát és renováltatta a lelkészlakot. A kiadásokat a kegyuraság, a hitközség és részben Schiefner viselték.

1888 januárban elhunyt az endrődi kántor: Ujházy Sándor. Az erdemes egyházi alkalmazott iránti kedveletből az egyháztanács Ujházy Miklóst, az elhunyt fiát választotta meg utódául.

1889-ben váradi kanonokká nevezte ki I. Ferenc József király Schiefner Edét.

A lakosság hálaja és szeretete kísérte magas állásába. A község az általa emelt iskola mellett utcát nevezett el a nevére.

A kiváló egyházi férfit 14 évig volt tagja Szent László káptalanjának. Ezen idő alatt ahány templom, plebánia, iskola épült Békésvármegyében, mindegyikhez tetemes költséggel járult hozzá. 1903. július 7-én hunyta le jóságos szemeit a felejthetetlen emlékü, buzgó lelkipásztor. Ravatalát könnyes szemekkel és kegyeletes szívvel állta körül az endrődiek nagy gyász-küldöttsége.

Utódai: a gyászos véget ért nagyképzetségű műfordító Dobos Lajos, majd 1889 november havától a szent életű Grócz Béla, későbbi nagyváradai nagyprépost csendes, zajtalan munkában folytatták a lelkiélet mélyítésére és az ifjuság nevelésére irányuló nemes működést.

Ebben az időben még az öreg Salacz Imre volt Endrőd község első jegyzője, még pedig 1848 óta. A bírói pálcát Timár István viselte, akit 1892-ben az endrődi egyház köztiszteletben álló alelnöke, a mai is élő Hunya J. Mihály követett. A jegyzői tisztelet később Harsányi Dániel, Lombay Géza, majd pedig Viskovics Ignác töltötték be. A község érdekét szem előtt tartván, készséggel arra törekedtek, hogy az egyházközség vezetőségével békés és eredményes együttműködést biztosítsanak.

1891-ben a Központi Óvoda (Leányiskola) felépítésére Schiefner Ede 8000 forintot ajánlott fel. Báro Wodianer Albert az egyház kegyura 1000 forint adománnyal járult hozzá.

Az építést Wagner Márton neves gyomai építőmester vállalta 8351 forintért. Az új házban irgalmas rendi apácák tanítottak, de házon kívül más leányiskolákban tanítást nem vállalhattak.

(folytatjuk)

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

ÁRPÁD, A HONALAPÍTÓ

(magyar monda)

Sokféle nép lakta a magyar földet ezer esztendővel azelőtt, mikor honfoglaló őseink ideértek. Legtöbbet számított köztük a morva nép, meg a bolgár.

Azt mondja a rege, hogy Árpád fejedelem aranyos nyergét, gyémántos fékű fehér paripát küldött ajándékba a morva királynak. Nagyon megörült a morva király az ajándéknak, és azt mondta Árpád követének:

- Tisztelem gazdádat, mondd meg neki, hogy jó szívvel vettem ajándékát. Azt látom belőle, hogy engedelmes szolgám akar lenni.

- Megmondom, uram - mosolygott a követ. Hamarosan azonban megint visszatért.

- Mit hoztál már megint? - kíváncsiskodott a morva király.

- Üzenetet hoztam a magyarok fejedelmétől. Azt üzeni, hogy most már tisztulj az országodból, ha eladtad nekünk.

- Hogy adtam volna el?

- Bizony eladtad. Megvettük tőled az aranyos nyergű, gyémántos fékű fehér paripán.

Felingerült erre a morva király, és azt felelte:

- A fehér lovat agyonüttem, aranyos nyergét vízbe vettem, a gyémántos féket fűbe rejtettem.

- Nem tesz semmit - legyintett a követ. - Az agyonütött ló húsát a mi kutyáink eszik meg, az aranyos nyer-

get a mi halászaink halásszák ki, a gyémántos féket a mi vi-tézeink találják meg.

Megfúvatta erre a kürtöt a morva király, de nem ért az semmit. Seregét úgy szétkergették a magyarok, mint a forgószél a szalmát.

Azután a bolgár királynak küldött Árpád dús ajándékokat. Az is nagyon megörült, s azt kérdezte a követ-től, mit adjon ő ezért.

- Nem kíván az én uram semmit - felelte a követ -, csak egy kulacs vizet a Tiszából, egy marék földet a mezőből meg egy marék fűvet a rétről.

- No, a te urad nagyon szerény ember - mondta a bolgár király -, szívesen látnám vendégül.

Csak akkor hűlt el szegény feje, mikor Árpád nagyon sokadmagával állított be vendégségbe, s a vendégek kardot, buzogányt hoztak magukkal kés, villa helyett.

- Mit akartok? - kérdezte ijedten.

A magyarok azt felelték, hogy az országot akarják, amelyből már zálogot adott víz, föld és fű képében. El is vették az országot az alpári csatában.

Ez mind csak rege, annyi igazság azonban van benne, hogy Árpád ésszel és karddal szerezte a hazát.

De nemcsak földet szerzett a népének, hanem törvényt is adott nekik, amellyel megtarthassa az új hazát a világ végezetéig. Pusztaszer síkján tartották az első országgyűlést, amely érdem szerint felosztotta az országot a honfoglalók közt.

55 éves általános iskolai találkozó ENDRŐDÖN

2008. augusztus 16-án szombaton gyönyörű nyárutó napra ébredtünk. Nemrég, 5 évvel ezelőtt, szintén augusztus 16-án volt az ötvenedik találkozó és most: „akárhogy számolom is... (14+55=) az bizony 69! De hála Istennek, hogy megértük.

Most már csak 36-an, családtagokkal 60-an voltunk, míg 5 évvel ezelőtt: 51, családta-

gokkal 90-en! Sajnos azóta többen eltávoztak közülünk, mások egyéb családi okok miatt nem tudtak jönni. Az eltávoztakról megemlékeztünk, a távol maradtakat pedig sajnáltuk, hogy nem lehettek köztünk.

Tisztelt Márton Gábor tanár úr jelenléte mindnyájunk öröme szolgált, további erő és egészséget adjon az Isten neki még sokáig.

Sajnos Vaszkó Irénke néni tanárnőnk sem tudott jönni, de őt két „kislány” meglátogatta, vitték mindannyiunk szeretetét, megbecsülését virágainkat. Szívvel kívánjuk, hogy még sokáig jó egészségben éljen Isten segítségével.

A találkozón megjelent „kislányok és kislányok”, ma már büszke anyák, nagymamák, apák, nagyapák, mind becsületes emberek. Köztük orvos, tanár, mérnök, technikus, közigazdász, köztisztviselő, kereskedő, varrónő, óvónő, sorolhatnám, mindenki továbbtanult, pedig nem volt könnyű az 1953-as év a szüleinknek sem. Közülünk még ma is van, aki olykor dolgozik, ha szükség van ránk, de elsősorban a legszebb hivatásnak élünk: a nagyszülőneik!

Köszönet a szervezőknek (névsor szerint): Almási Margitnak, Dinya Máténak, Szujó Józsefnek, Timár Sándornak, Tóth Imrénének és az „otthoniaknak”, akik megszervezték, segítettek, ezt a nem kis időbe és fáradságba kerülő munkát, nem utolsó sorban a finom ebédet!

Csodás napunk volt, ragyogó napsütés. Sehol sem olyan szép a nyárutó, mint Endrődön.

Köszönöm, hogy köztetek lehettem ismét, és még jó lenne „összefutni” előbb is, de legkésőbb 5 év múlva!

Mindenkinek jó egészséget!

Szeretettel üdvözlök mindenkit:
Gergelyné Kertes Katalin

Békéscsaba, 2008. szeptember 12.

KERTI PARTI HUNYÁN

Nagyszerű kerti partit tartottak a hunyai Nyugdíjas Klub tagjai szeptemberben.

Vendégül látták a gyomaendrői nyugdíjas klubok küldöttségeit.

8 sátor alatt összesen 130 vendég ünnepelhetett.

A hunyai Nyugdíjas Klub tagjai igazán kitettek magukért.

Alakult egy népdalkórus, melynek tagjai csodálatosan, tisztán énekeltek. A régi magyar dalokat Iványi László és zenekara kísérte.

A színjátszó csoport a Hófehérke és a hét törpe című mese modern változatát adta elő.

Volt versmondás és több olyan rövid jelenet, melynek szerzője Szurovecz Vincéné klubtag. Jó érzés volt felfedezni, mennyi tehetséges nyugdíjasunk van.

A hangulatos műsor után jóízűen fogyasztották a konyhán főzött krumplipaprikást, illetve a gyomaendrői Gondozási Központtól kapott ünnepi tortát.

A tombolasorsolás után a talpalávalót Iványi László és társa húzta este 7 óráig. A szépkorúak igazán aktívak voltak a mulatozásban is.

Köszönetet mondok nyugdíjasainknak az aktív szereplésért. Példát mutattak a fiatalabb korosztálynak az életszeretetről, egymás segítségéről. A klub dolgozóinak a lelkiismeretes munkáért, amit időseinkért tesznek és a gyomaendrői Gondozási Központ vezetőinek, minden segítségért.

Petényi Szilárdné polgármester

50 éves általános iskolai találkozó volt Hunyán

Az 1958-as tabló képei:

Tanárok: Edelényi Károlyné, Dr. Fülöp Jenőné, Szmola Ernő, Hunya Tibor, Timár László

Sóczy Lajos, Bala Pál, Hornok Lajos, Uhrin Vendel, Hegedűs Máté, Hanyecz Béla, Farkas Lajos, Busa János, Horváth Gábor, Gubucz Viktor, Gellai Imre, Szurovecz László, Hunya Lajos, Búza Sándor, Hornok Gizella, Hunya Piroska, Hegedűs Gizella, Hanyecz Lenke, Cserenyecz Ilona, Timár Margit, Farkas Erzsébet

Irodalmi oldal

Juhász Ferenc: Az eredetről és a küldetésről

1

Ki tudná pontosan elmondani egy költő vagy egy költészet eredet-kezdetét? Magam is sokat töprengtem ezen: különösen a nagy szenvedések idején, a kétségbeesés sivár hullámvölgyeiben, mikor még azt sem hittem el, hogy érdemes volt vala-

ha is tollat fogni a kezembe. Én hiszem, hogy a költői sors: küldetés. De hol és mikor határozatik el, vagy döntődik el, hogy az idő egy pontján megszületik egy ember: aki énekelni fog? Már az ösökbén, vagy a szülők szerelmében? A neveltetés csak hozzásegít a tehetség kibomlásához, de nem határozza meg a tehetséget: formáját, indulatát, izgatottságát és sugárzását. Igaz, családom szerint nagyapám és dédapám olvasó-ember volt, azok közül a napszámosok közül valók voltak, akik többre becsülik a könyvet, mint a pálinkát. Falun ezt az okos emberfajtát néha lustának nevezik, nem életrevalónak. Édes jó anyám is szerette a könyvet, bár sok könyv nem volt otthon, tóparti házunkban, a varrógépen. Egy-két Mereskovszkij-regény: a Juliánus Apostata, a Leonardo da Vinci és a Nagy Péter, füzetes ponyvák, a Tolnai Világlapja, imakönyvek, énekeskönyvek. Emlekezetem szerint Biblia sem volt otthon. Nem tudnám megmondani pontosan, hogyan is lettem én költő! Szorongásos és vad fiú voltam, nagyon-vacogni-tudó és nagyon-álmodozó. Szegényen éltünk, zsúfolva munkával, részegséggel, civódással. Nem is nagyon szerettem otthon lenni. Csak kószáltam tavasztól tavaszig az erdőben, mezőkön, a ködös sziklák közt a hegyekben, a szőlőkben, a tó jegén, a nádasban, a földeken: és mindent figyeltem. Mindent figyeltem és szerettem. Nem csak szemem: egész lényem fölitta a létezés minden csodáját, apróságát és viharzását, lényeit, madarait, csillagait és árnyékát. Talán ez a szívben és agyban főlhalmozott világ, talán a gyerek és kamasz-szívbe tömött természeti és emberi létezés, szenvedés és mámor akart újra megszületni! Nem tudom. Csak egyet tudok: első verseim nem szerelmes versek voltak. Első versem azt hiszem Kossuth Lajost idézte. Aztán írtam rengeteget, nem asztalfiók, de szekrényfiók-számra. Persze utánaozva is minden költőt, hatásuk gyönyörű ígésében. Az édes és csodálatos Tóth Árpádot, a mámorító csodaistent: Rimbaud-t, a feketeálarcú Baudelaire-t, a csillag-törékeny József Attilát, fől sorolhatatlanul mindenkit. Sajnos eltűzeltem ezeket a verseket, pedig de szeretném ma újra kezembe fogni őket: költői létezésem első, lehullott, gyöngye-erezésű leveleit. De hát hamu és föld már a költő-kamaszkor. Ki segített? Ki volt jó hozzám? Testvér és mester, szellemi útjelző és makacs biztató, a szorongást-elűzni-segítő? Egy főiskolás festőnővendék, egy piros-szakállú fiatal zseni, azóta is feledhetetlen barátom és egyetlen mesterem, Hantai Simon. Szívemben kiöntöttem én már az ő aranszobrát, de hadd mondjam meg újra: ő az, akinek édes szü-

leim után mindent köszönhetek. Hányszor ültem vele holdfényes udvaron, vagy a nyár-reggeli lépcsőkön, főiskolai műtermében, és Damjanich-utcai kopár lakásában. Úgy, mint a középkor művésznővendékei fiatal és csodálatos mestereikkel. Hittem neki és tudtam: várja tőlem az igazi szót. Ez a kimondott és néma biztatás, ez a kónok és szigorú szeretet segített leginkább megtalálni költői önmagam. Mert egyszer csak fölszakadt a szorongás, a dermedtség vastag sárburka s áradni kezdett a megszületni-akaró ének. Tódult nagy irgalmatlanságok és tolófájások közt a merengés kinyílt méhéből: véresen, leragadt szemhéjakkal, véres mézzel betömött fülekkel és orrlíkakkal, lucskos hajzattal, túlnőtt körmökkel a ráncos ujjakon. Sután és álmatagon. De az anyám volt! S azóta is tajtékozás, habzás, erjedés az én szívem, még a virágzó csönd idején is. Mert annak is ideje volt, mint a létezésben mindennek: törvényszerűen.

2

Bár magam is áhítóva és csodálkozva néztem azokat a kamasz vagy fiatal tehetségeket (mint önmagamot gyertya-lángnál az aranyozott fa-rózsaszirmú, vedlőbőrű tükörben), akik hatalmas aranyrobbanással világítják be a töprengő vagy gyötrődő emberiséget: Mozart-ot vagy Csokonai Vitéz Mihályt, Rimbaud-t vagy Massaccio-t, Raffael-t, Petőfi Sándort, akik tündöklő példáim voltak: ma már csodálatom és tiszteletem mindenkié, aki teremt, fiatal és öregé egyaránt. Hogy ki mikor érik teljessé, az az élet dolga. Nem az a fontos, hogy mikor alkotja meg végső, nagy művét az ember, de az, hogy megalkossa, hogy idő, tér, lustaság, betegség, erőszak, szegény és mások ne fogják le teremtő kezét. A művészet küldetés. S a művésznak egy feladata van: betölteni ezt a küldetést, mindenáron. Mert nem a művészre: a művészetre van szüksége a Világnak. Hiszem, hogy az emberiség önmagát veszítené el a művészet megszűntével.

(1965)

2008. augusztus 16-án töltötte be nyolcvanadik életévét Juhász Ferenc költő, akit ebből az alkalomból köszöntöttek – néhány héttel később, szeptember 11-én – barátai, pályatársai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

„Korfordulók nagy költőinek feladatát vállalta”, indulása, pályakezdése 1947-re esik. Végső célja a mindenség újraértelmezése, újrafogalmazása. A költőnek „meg kell építenie a maga világegyetemét” felhasználva látványt, látomást, anyanyelvet, történelmet, természetet, tudományt, segítő ihletet. Ember és mindenség viszonyát vizsgálja nagy összefoglaló verseiben, esszéiben, tanulmányaiiban, eposzaiban, vallomások versprózáiban, melyek gondolatai, témái, képzuhatagai, nyelvezete együtt alkotják a Juhász Ferenc-i szenvedélyes, látomásos világot. Legutóbbi kötete: Pacsirta a szívben, 2008-ban jelent meg. Versprózái között válogatva most Az eredetről és küldetésről címűt ajánlom Olvasóink figyelmébe, s a jól ismert Himnusz-törédeket.

Emeld föl fejedet
büszke nép!
Viselted a világ
szegényét!
Emelkedj magasba
kis haza,
te, az elnyomatás
iszonya!
Emeld föl szívedet
nemzetem:
lángoljon a világ-
egyetem!

Polányi Éva

Ízes Ízek

Oktober Frankfurti zöldbab

Fél kilogramm zöldbabot 2 cm-es darabokra vágunk és szűk sós vízben megpároljuk. Néhány szál virslit meghámozzunk, vékony szeletekre vágunk. Olajon üvegesre piritott hagymára tesszük a virslit, megsózzuk, megborsozzuk, majd a lecsurgatott zöldbabot is hozzá keverjük. Reszelt sajttal, petrezselyemzölddel díszítjük és sült burgonyával tálaljuk.

Seidl Ambrus

Hájas kiflire éhes? Endródi hájas kifli, káposztáslepény... stb. sütését kelt tésztaból és egyéb, tájfellegű sütemények készítését vállalom. Telefonszám: 06-66/284-155; 06-20/770-87-80

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók,
szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

„ SZONDER „

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

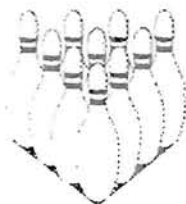
Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

*Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!*

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct

NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,

Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

Emlék az 1914. május 25-én tartott endrődi híd fölszentelésekor - a Dalárdisták

Fényképalbum

Gubucz Vince, Kalmár Bálint, Kalmár Imre, Orbót József, Szebeni tanító, Ujházy Miklós kántor, Kalmár Illés kántor, segédkántor, Kalmár Vince, Kalmár Károly, Rübül tanító, Timár Lajos kántor, Tóth István, Ó Timár fiú Ugrin Vendel, Kiszely Simon, Uhrin Gáspár, Dr. Bánás László, csendőr, Bakacs Iván főtisztelendő, Véha Antal, Kiszely László, Zsigri Gusztáv

Polyákalmi iskolai vizsgái kép 1948

Polyákalmi iskolai szüreti ünnep 1949

Hagyományos parasztlakodalom az endrődi tájházban

írás a 10. oldalon - fotó: Vasas Bálint

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Októberi ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- kandallók, szenes kályhák, füstcsövek
- olajradiátorok, hőszigetelők
- festékárúk: zománc, olaj falestékek
- csempe ragasztók, glettanyagok, ecsetek
- szivattyúk, tömlők, kéziszerszámok
- csavarok, szegek, huzalok, kerítés drótok
- műanyag kukák 110 l - 120 l, műanyag hordók
- alu létrák, balták, fejszék, fűrészek
- láncfűrészek, fűréggépek, sarokcsiszolók
- munkavédelmi bakancsok, kesztyűk, ruhák
- szőnyegek, asztalterítők, fürdőszoba szőnyegek
- virághagymák, rózsatövek, virágföldek
- fóliák, műanyag zsákok, zsinetek

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com